

ઉકેલપત્ર : સત્સંગ પરિચય - ૧

(સમય : સવારે ૮ થી ૧૧.૧૫)

(રવિવાર, ૫ જુલાઈ, ૨૦૧૫)

- નોંધ :- (૧) આપેલ આવૃત્તિ પ્રમાણેના પુસ્તકના જવાબ જ માન્ય રાખવા. તે સિવાયની આવૃત્તિના જવાબ માન્ય ન રાખવા.
 (૨) જમણી બાજુએ આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના ગુણાંક દર્શાવે છે.
 (૩) જમણી બાજુએ પ્રશ્નની બાજુમાં કૌંસમાં આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના જવાબના પાઠ/પાના નંબર દર્શાવે છે.

અગત્યની સૂચના

પ્રશ્નપત્રમાં દરેક પેટા પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ ખાનામાં, લખેલા ગુણની પછીના ખાલી ખાનામાં (ગુણ : ૧)
 પરીક્ષાર્થીને આપેલ ગુણ લખવાના છે. જો પ્રશ્નનો જવાબ ખોટો હોય તો તે ખાનામાં '૦' (આંકડામાં શૂન્ય) લખવું. ખરાં (✓)
 કે ખોટાં (X) ની નિશાની દરેક પેટા પ્રશ્નની ડાબી બાજુની ખાલી જગ્યામાં જ - પ્રશ્ન શરૂ થાય તે પહેલાં જ કરવી.

વિશેષ નોંધ

આપ જ્યારે પેપર તપાસો ત્યારે જ્યારે લાંબા જવાબોમાં દા. ત. ટૂંકનોંધ, પાંચ મુદ્દાના વાક્યો, કારણો વગેરે પ્રશ્નોમાં આપ જ્યારે ફાળવેલા ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ આપતાં હોવ ત્યારે પરીક્ષાર્થીએ કયો મુદ્દો નથી લખ્યો જેના તમે ગુણ કાપ્યા છે. તેની તમે ટૂંકમાં ડાબી બાજુ ઉપર નોંધ લખો. દા.ત. માર્ચ-૨૦૧૩માં પ્રવેશ-૧ માં 'જોબનપગીનું પરિવર્તન' ટૂંકનોંધ પૂછાઈ હતી. જેમાં જોબનપગી પ્રાર્થના કરતાં પોતાના દોષનું વર્ણન કરતાં કહે છે. 'પ્રભુ ! હું કુળહીન, કુટિલ, કુપાત્ર, બુદ્ધિહીન છું. મેં આપને ન ઓળખ્યા. દીનબંધુ ! દયા કરો. મારું મહાપાપ મટાડો.' આ મુદ્દો પરીક્ષાર્થીએ નથી લખ્યો તો બાજુમાં તમે લખી શકો કે 'પોતાના દોષ કહે છે.' આટલું જ લખવાનું છે અને તમે ગુણ ઓછા આપી શકો છો એટલે કે ફાળવેલ ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ આપતાં પહેલાં બાજુમાં કયો મુદ્દો નથી તેની ટૂંકમાં નોંધ લખવી જરૂરી છે.

(વિભાગ - ૧ : સહજાનંદ ચરિત્ર, ચૌદમી આવૃત્તિ, માર્ચ - ૨૦૧૨)

પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “બેટા ! કેમ રડે છે ?” (૧૮/૧૦૧-૧૦૨)

⇒ મહારાજ - છોકરાને

⇒ હજામ સરતયૂક્થી છોકરાને વાળ દીધા વગર ચાલ્યો ગયો. તેથી મહારાજના પ્રસાદીના કેશ ન મળવાથી છોકરાને ઓછું આવતાં રડવા લાગ્યો. ત્યારે મહારાજ તેને પૂછે છે.

૨. “એ ગારો નથી પણ એ તો ચંદન છે.” (૨૩/૧૨૦)

⇒ મહારાજ - ભક્તિપ્રિયાનંદ સ્વામીને

⇒ વરતાલ મંદિરના બાંધકામમાં સેવા આપતા સૌને મહારાજ બળ, પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન આપતાં. સૌની સેવાભાવના જોઈ રાજી થયેલા મહારાજે સૌને ભેટવાનું કહ્યું. ત્યારે ભક્તિપ્રિયાનંદ સ્વામીએ કહ્યું : અમારું શરીર ગારાવાળું છે. ત્યારે

૩. “આપ કચ્છમાં આવું મોટું મંદિર કરો.” (૨૨/૧૧૭-૧૧૮)

⇒ હરિભક્તોનો સંઘ - મહારાજને

⇒ અમદાવાદમાં નરનારાયણ દેવની સ્થાપના કર્યા પછી મહારાજ ગઢપુર આવે છે. ત્યાં કચ્છથી આવેલા હરિભક્તોના સંઘે મહારાજને પ્રાર્થના કરતાં કહ્યું.

પ્ર.૨ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. શ્રીજીમહારાજને પગે ફોલ્લીઓ નીકળી આવી. (૭/૪૬)

જ. એક વખત સાધુઓને ભિક્ષામાં કાંઈક વાસી અને બગડી ગયેલું અન્ન આવી ગયું. આથી સાધુઓને પગમાં વાઢિયા (ચીરા) પડી ગયા, તળિયે ફોલ્લા ઊપસી આવ્યા. મહારાજને પરમહંસો સાથે એટલો આત્મીયભાવ હતો કે આ પ્રસંગ બન્યો તે વખતે મહારાજને પણ દૂર ભુજમાં પગે ફોલ્લીઓ નીકળી આવી.

૨. ફકીરને શ્રીજીમહારાજ ‘અલ્લા, ખુદાતાલા છે’ તેવી પ્રતીતિ થઈ ગઈ. (૩/૨૦-૨૧)

જ. કરસનજી ભાટ કુરાનની કલમો બોલવા લાગ્યા. બધી કલમો કુરાનમાં લખ્યા મુજબ અક્ષરે અક્ષર સાચી ! ત્યારે ફકીરે મહારાજને કહ્યું : ‘આ કરસનજી કુરાન નથી બોલતો પણ તમે બોલો છો.’ એમ કહીને મહારાજનાં ચરણો આગળ નમાજ પઢવા લાગ્યો. તેને શ્રીજીમહારાજ ‘અલ્લા, ખુદાતાલા છે’ તેવી પ્રતીતિ થઈ ગઈ.

૩. શ્રીજીમહારાજે અંગરખું તાણીને પહેર્યું. (૨૦/૧૦૬-૧૦૭)

જ. એક પૈસાપાત્ર અભિમાની બાઈએ મહારાજને શ્વેત અંગરખું અર્પણ કરી, પહેરવા માટે આગ્રહ કર્યો. તેનો આગ્રહ જોઈ મહારાજે પૂછ્યું : ‘કેટલો વખત પહેરું?’ બાઈએ કહ્યું : ‘ફાટે નહિ ત્યાં સુધી રોજ આ અંગરખું જ પહેરજો.’ મહારાજે બાઈનું અભિમાન જોઈને અંગરખું પહેરીને જોરથી અંગ મરોડ્યું, તણાઈને અંગરખું ફાટી ગયું. બાઈનો ગર્વ ગળી ગયો.

પ્ર.૩ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)

૧. ભાવનગરમાં પધરામણી (૨૮/૧૪૧-૧૪૨) મહારાજ ભાવનગર પધાર્યા ત્યારે સભામાં સુરતથી આવેલા આત્મારામ દરજીએ ઘણી ચીવટ અને હેતુથી તૈયાર કરેલ સુંદર ડગલી મહારાજને ભેટ ધરી. મહારાજે પણ ડગલી વખાણી. સૌ હરિભક્તો, સભાજનો એ ડગલી જોઈ ચક્તિ થઈ ગયા. આ વાત શહેરમાં ફેલાઈ ગઈ. ભાવનગરના રાજા વજેસિંહને કાને ડગલીની વાત પહોંચતા હરિભક્ત દ્વારા ડગલી જોવા મંગાવી. તેમણે રાજ્યના દરજીઓને દેખાડીને કહ્યું : ‘તમે આવી ડગલી મારે માટે બનાવો તો સો સોનામહોરો આપું.’ પણ દરજીઓએ કહ્યું : ‘આવું સુંદર જરી અને ભરતકામ અમારાથી થાય નહિ.’ ત્યારે મહારાજાએ આત્મારામ દરજીને પોતાની સભામાં બોલાવી કહ્યું : ‘આવી ડગલી મને બનાવી આપો. હું તમને મોં માગ્યું ઈનામ આપીશ.’ ત્યારે આત્મારામે કહ્યું : ‘ઘણા દિવસના પ્રયત્નથી આ ડગલી બની છે. આમાં મેં હેતના ટેભા લીધા છે. અક્ષરધામ રૂપી સર્વશ્રેષ્ઠ ઈનામ મને મળી ગયું છે. આ તો શ્રીજીમહારાજની પ્રેરણાથી અને તેમને માટેના અનહદ પ્રેમથી બની છે. એવી ડગલી બીજી હવે થાય નહિ.’ મહારાજા વજેસિંહ મર્મ સમજી ગયા. તેમણે નિરાશ થઈને ડગલી હરિભક્ત સાથે પાછી મહારાજ પર મોકલી દીધી. બીજે દિવસે મહારાજાએ મહેલમાં મહારાજની પધરામણી કરાવી. ત્યારે મહારાજે તેમને કહ્યું : ‘ભાવનગર રાજ્યના તાબાના ગઢડા ગામમાં અમે મંદિર કરી, ગોપીનાથ દેવ સ્થાપ્યા છે. તેમાં અને ભવિષ્યમાં જે જે ગામમાં મંદિર થાય. તેમાં કોઈ વિધન ન કરે અને રાજ્ય તરફથી સહકાર મળે તેવી વ્યવસ્થા કરી આપો.’ ત્યારે મહારાજાએ કહ્યું : ‘આપના પ્રતાપે તો હું રાજ ભોગવું છું, મારું રાજ્ય સમૃદ્ધ છે. આપ મંદિરો કરો તેથી રાજ્યની શોભા અને સંપત્તિ વધે છે. માટે હું હુકમનામું લખી આપું છું.’ તેમણે હુકમનામું લખી આપ્યું : ‘ભગવાન સ્વામિનારાયણ આપણા રાજ્યમાં જ્યાં જ્યાં મંદિરો કરે, ત્યાં કોઈએ કાંઈ હરકત ન કરવી. વિધન ઊભું ન કરવું. સૌ પ્રજાજનોએ સહકાર આપવો. અમારું રાજ્ય પણ બનતી બધી જ મદદ કરશે.’ હુકમ લખીને, સહીસિક્કા કરીને મહારાજના ચરણોમાં મૂકી આશીર્વાદ લીધા.

૨. નવાબને નિશ્ચય (૧૧/૭૮,૮૦) જૂનાગઢમાં નાગરોનો વિરોધ છતાં હરિભક્તોનો મહારાજને જૂનાગઢમાં પધરાવવા તેવો નિશ્ચય, નાગર દીવાને નવાબના કાન ભંભેર્યા કે સ્વામિનારાયણ ઘણાં માણસો લઈ ગામમાં આવી યુદ્ધ કરીને રાજ્ય જીતી લેશે. માટે પેસવા દેશો નહિ. પણ નવાબ મુમુક્ષુ તેથી કહે ‘ખુદાનું રાજ્ય છે અને સ્વામિનારાયણ ખુદા હોય તો ભલે રાજ્ય લઈ લે પણ ગામમાં આવવા દેવા.’ આમ જૂનાગઢમાં દબદબાપૂર્વક મહારાજની સવારી નીકળી, મહારાજ હાથી પર બિરાજમાન હતાં. સવારી કચેરી પાસે પહોંચતાં જ એક પગીનો છોકરો કાકડી લઈ મહારાજ પાસે ગયો અને હાથ ઊંચા કરી મહારાજને કાકડી આપી. મહારાજ છોકરાનો પ્રેમ જોઈ ચાલુ સવારીએ કાકડી ખાવા લાગ્યા. સવારી કચેરી પાસે આવી. ત્યારે દ્વેષી દીવાને નવાબને કહ્યું કે ‘ભગવાન કહેવાય છે પણ ખાવાનો વિવેક છે જાણે કાકડી જોઈ જ ન હોય તેમ સવારીમાં હાથીએ બેઠાં બેઠાં કાકડી ભચડે છે.’ નવાબ મુમુક્ષુ અને બુદ્ધિશાળી હતો તેણે તુરત જ કહ્યું ‘સ્વામિનારાયણ ચોક્કસ ખુદા કે ખુદાના આશક ઓલિયા પુરુષ હોવા જોઈએ. નહિ તો આવી સવારીમાં લોક જોવા ઊમટ્યું હોય ત્યારે કાકડી ખાવાની કોઈની હિંમત જ ચાલે નહિ.’ આમ દીવાનની કારી ચાલી નહિ. મહારાજમાં નવાબને ખુદાનાં દર્શન થયાં. આમ નવાબને નિશ્ચય થઈ ગયો.

૩. આણંદમાં અપમાન (૧૭/૮૫-૮૭) વરતાલમાં આણંદના કેટલાક હરિભક્તોએ મહારાજને આણંદ પધારવા પ્રાર્થના કરી. મહારાજે કહ્યું : ‘આણંદમાં દ્વેષી લોકો બહુ છે માટે અમે ભવિષ્યમાં ક્યારેક આવીશું.’ હરિભક્તો દુઃખી થઈ ગયા ને આંખમાં આંસુ આવી ગયાં. તેમણે મહારાજને ફરીથી વિનંતી કરી. તેમનો ભાવ જોઈ મહારાજે હા પાડી. મહારાજ શૂરવીર કાઠી દરબારો અને સંતોનો સંઘ લઈ આણંદ જવા નીકળ્યા. હરિભક્તોએ રસોઈ કરાવી. મહારાજ સંઘ લઈ આણંદ શહેરમાં પ્રવેશ્યા ત્યારે હરિભક્તોએ સામૈયું કર્યું. મતપંથીઓને આ વાતની જાણ થઈ તેઓ રોષે ભરાયા. મતપંથીઓને તેમની દાળ-રોટી હાથમાંથી ચાલી જતી લાગી. આવા મતપંથીઓએ કેટલાક માણસોને ઉશ્કેર્યા અને ભરચૌટામાં અપમાન કરવા ભેગા કર્યા. મહારાજે અગાઉથી હરિભક્તોને ચેતવણી આપી હતી કે ક્ષમા ને ધીરજ ધારજો. ગાળ, અપમાન, તિરસ્કાર સહન કરજો. ચૌટામાં સંઘ આવ્યો ત્યારે અસુરોએ ગાળો તથા અપશબ્દો કહ્યાં. છાણાં, ધૂળ, ઢેફાં, કાંકરા સંઘ પર નાંખ્યા. ભગુજી, દાદાખાચર, નાજા જોગિયાનો હાથ તલવાર પર ગયો. મહારાજે તેમને વાર્યા અને સહન કરવા કહ્યું. આખો સંઘ ગામ બહાર ગુંસાઈની જગ્યાએ વડ નીચે ઊભો રહ્યો. મહારાજ જમ્યા વગર બાકરોલ થઈ વરતાલ પાછા ગયા. સાંજે સભામાં મહારાજે કહ્યું : આપણે કેવી જીત કરી ? બ્રહ્મમુનિ કહે : ‘જાણે ઈડરિયો ગઢ જીતીને આવ્યા હોય એવું પરાક્રમ કર્યું છે !’ દરબારો કહે : ‘શું જીત કરી ? ધૂળ અને ઢેફાં ખાધાં. અમને શૂરવીરોને ઈંટોનાં રોડાં ખવરાવ્યાં. આ વાત કોઈ જાણશે તો અમને નોકરીમાં નહિ રાખે.’ મહારાજ કહે : ‘આપણે સહન કર્યું અને સામા નથી થયા તેથી આપણી શોભા વધી છે. નહિં તો ધિંગાણું મચી જાત, કાવાદાવા થાત.’ આ બનાવની અસર આણંદ શહેરના આગેવાન લોકો ઉપર બહુ થઈ. તેમને થયું આવા નિર્મત્સર સંતને અને મહારાજને નગરજનોએ દુઃખવ્યા એ ખોટું કર્યું. આમ વિચારી શહેરના આગળ પડતા લોકોએ વરતાલ આવી મહારાજની માફી માગી ફરીથી આવું નહિ થવા દઈએ તેવી ખાતરી આપી. આણંદનું દ્વાર કાયમને માટે ખોલી આપ્યું.

પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

❏ નોંધ :- અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહીં.

૧. શ્રીજીમહારાજ શિક્ષાપત્રી ક્યારે લખી રહ્યાં ? (સંવત અને તિથિ) (૨૫/૧૩૩)
૪. શ્રીજીમહારાજ સંવત ૧૮૮૨ના વસંત પંચમીને દિવસે શિક્ષાપત્રી લખી રહ્યાં.
૨. શ્રીજીમહારાજે દીવ બંદરના વાણિયાને દીક્ષા આપી શું નામ પાડ્યું ? (૨/૧૪)
૪. શ્રીજીમહારાજે દીવ બંદરના વાણિયાને દીક્ષા આપી પ્રભાનંદ નામ પાડ્યું.
૩. શ્રીજીમહારાજે કોને ગઢડાના મહંત બનાવ્યા ? (૨૬/૧૩૬)
૪. શ્રીજીમહારાજે વિરક્તાનંદ સ્વામીને ગઢડાના મહંત બનાવ્યા.
૪. ઓગણોતેરા કાળમાં શ્રીજીમહારાજે સંતોને શું વર્તમાન આપ્યા ? (૧૨/૮૧)
૪. ઓગણોતેરા કાળમાં શ્રીજીમહારાજે સંતોને રસકસનાં વર્તમાન આપ્યા.
૫. કચ્છમાં મુક્તાનંદ સ્વામીને કઈ વાત સાંભળવા મળી ? (૨/૧૪-૧૫)
૪. કચ્છમાં મુક્તાનંદ સ્વામીને સાંભળવા મળ્યું કે મહારાજ સૌને સમાધિ કરાવે છે અને દર્શનમાત્રે અનંત ભક્તોના નાડીપ્રાણ ખેંચાઈ જાય છે.

પ્ર.૫ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. (કુલ ગુણ : ૪)

❏ નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ૨, ૪ (૧૫/૮૦)
૨. ૨, ૩ (૧૪/૮૭)

પ્ર.૬ નીચે આપેલાં વિધાનોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો. (કુલ ગુણ : ૪)

❏ નોંધ : બંને જવાબ સાચા હોય તો જ ગુણ આપવા.

૧. નડિયાદ, તા. ૨૬/૩/૧૮૨૫ (૨૪/૧૨૫)
૨. વછેરા, મહારાજે (૧૫/૮૦-૮૧)
૩. સુંદરજી, અઢાર (૭/૪૨)
૪. લાલદાસે, સાત હજાર (૨૧/૧૧૨)

(વિભાગ-૨ : સત્સંગ વાચનમાળા ભાગ-૨ દસમી આવૃત્તિ, ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૪)

પ્ર.૭ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

❏ નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “તમે તો દાદામાં બંધાઈ ગયા છો.” (૫/૩૪)
❏ ગિરધરભાઈ - મહારાજને
❏ વસોના ગિરધરભાઈએ મહારાજને વસો પધારવાનું આમંત્રણ આપતાં કહ્યું.
૨. “આપ જ મારું સર્વસ્વ છો.” (૧/૨) ❏ દિનમણિ - મહારાજને
❏ ઊંઝા ગામની બહાર આવેલા સરોવરની પાસે ભક્તોની ભીડ વચ્ચે ઊંઝા આસને બિરાજેલા ભગવાન સ્વામિનારાયણના દર્શનથી અંતરમાં અપાર શાંતિનો અનુભવ થયો. સાક્ષાત્ ભગવાનની પ્રાપ્તિ થઈ એવી પ્રતીતિ થતાં દિનમણિ મહારાજના ચરણોમાં પડી પ્રાર્થના કરતાં કહે છે.
૩. “તમે દુઃખ પામશો નહિ.” (૪/૨૮)
❏ આચાર્ય (અયોધ્યાપ્રસાદજી) મહારાજ - હરિભક્તોને
❏ ગામડી ગામમાં આચાર્ય મહારાજ પધાર્યા ત્યારે હરિભક્તોએ આગ્રહ કરીને ખૂબ દૂધપાક આચાર્ય મહારાજને પ્રેમથી જમાડ્યો. પછી હરિભક્તો જમવા બેઠા ત્યારે તેમને ખબર પડી દૂધપાકમાં સાકરને બદલે મીઠું નંખાઈ ગયું હોવાથી દૂધપાક તો ખારો છે. ત્યારે દુઃખી થતાં તેમણે માફી માગી ત્યારે કહે છે.

પ્ર.૮ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૪)

૧. મૂળજીભાઈએ કન્યાને શિખામણનાં વચનો કહ્યાં. (૩/૨૧)
૪. એક વખત યજમાનની દીકરીને સાસરેથી પિયર લઈને આવતા મૂળજીભાઈને રસ્તામાં એક સ્થળે રાત રહેવાનું થયું. યજમાનની દીકરીને અંદરના ઓરડામાં સુવાડી પોતે બહાર ઓટલે સૂતા પણ એકાંત સ્થળ હોવાથી યજમાનની દીકરીની ચંચળ વૃત્તિ જાગ્રત થઈ. ઓરડાનું બારણું ખોલી મૂળજી સૂતા હતા ત્યાં આવી. મૂળજી ઝબકીને જાગી ગયા. પેલી બાઈને અહીં બીક જેવું નથી તેમ કહીને પાછી અંદર મોકલી. પછી ફરી વખત તે બાઈ આવી. ત્યારે મૂળજીએ તેને શિખામણનાં વચનો કહ્યાં.
૨. સચ્ચિદાનંદ સ્વામી બધી જ રસોઈ જમી ગયા છતાં ધરાયાં નહિ. (૬/૪૩)
૪. દુર્વાસા બધી ગોપીઓનો થાળ એકલા જમી ગયા તે સાચું હશે ? તેવી શંકા લાડુબાને થઈને ને તેમણે મહારાજને પૂછાવ્યું. મહારાજે કહ્યું : ‘શાસ્ત્રની વાત સાચી જ હોય. તમને અનુભવ કરાવીશું.’ થોડા દિવસ પછી લાડુબાએ મહારાજ સહિત ત્રીસ ભક્તોને જમવાનું આમંત્રણ આપ્યું. મહારાજે સચ્ચિદાનંદ સ્વામીને પહેલા જમવા મોકલ્યા ને સચ્ચિદાનંદ સ્વામી બધી જ રસોઈ જમી ગયા છતાં ધરાયા નહિ. લાડુબાને શાસ્ત્રના વચનની પ્રતીતિ કરાવી.

પ્ર.૯ જાગા સ્વામીએ શાસ્ત્રીજી મહારાજને આપેલ કોલની કરેલ પૂર્તિ' (૭/૫૭-૫૮) - પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)

ભગતજી મહારાજ ધામમાં પધાર્યા ત્યારે છેલ્લી સેવાનો લાભ મળ્યો ન હતો. તેથી શાસ્ત્રીજી મહારાજને દુઃખ થયું હતું, તે વખતે સ્વામી જાગા ભક્તે કોલ આપ્યો હતો કે, મારા અંત સમયે તમને હું મારી પાસે તેડાવી લઈશ. આથી સંવત ૧૮૫૭નાં માગશર મહિનામાં સ્વામી જાગભક્તને શરીરે ઠીક રહેતું ન હતું. ડાંગરાના હરિભક્તોએ હવાફેર માટે ડાંગરા પધારવા વિનંતી કરી. તેથી તેઓ ડાંગરા પધાર્યા. પણ મંદવાડ તો ચાલું જ રહ્યો. રાજકોટથી કૃષ્ણજી અદા તથા બીજા હેતવાળા તમામ હરિભક્તો આવી ગયા હતા. તે વખતે સ્વામી જાગા ભક્તે શાસ્ત્રીજી મહારાજને તાર કરી તેડાવવા આજ્ઞા કરી. શાસ્ત્રીજી મહારાજ સારંગપુર મંદિરના લાકડાં લેવાં બોટાદ ગયા હતા. તે વખતે સારંગપુરથી પાર્ષદે આવી તાર આપ્યો કે અત્યંત ગંભીર માંદગી ગ્રહણ કરી છે. ને તમને બહુ યાદ કરે છે તાત્કાલિક ડાંગરા આવો. શાસ્ત્રીજી મહારાજે તુરંત પોતાનું પત્તર તથા પૂજા, ધોતિયાં મંગાવ્યા અને નાના સાધુને લઈ તે જ દિવસે ડાંગરા પહોંચ્યાં. જાગા ભક્તે ગંભીર મંદવાડ ગ્રહણ કર્યો હતો. કોઈને ઓરડામાં આવવાની બંધી કરી હતી. એકલા શાસ્ત્રી યજ્ઞપુરુષદાસ આવે તો મારી પાસે તુરંત લાવજો. તેમ સૂચના આપેલી. આથી શાસ્ત્રીજી મહારાજ તુરંત તેમની પાસે ગયા. જાગા ભક્ત ખાટલામાં બેઠા થયા, વ્હાલથી તેમને ભેટ્યા જાગાભક્તની આ અંતિમ અવસ્થા છે એ શાસ્ત્રીજી મહારાજ સમજી ગયા અને તેમની આંખોમાંથી આંસુની ધારા ચાલવા લાગી. જાગા ભક્તે સાંત્વન આપ્યું અમારું કાર્ય પુરૂ થયું છે માટે મહારાજ ધામમા તેડી જાય છે. હવે તમે કામ શરૂ કરશો મહારાજ અને સ્વામી તમારી મદદમાં ભળશે અને સુખિયા કરશે. એમ કહી શાંતિ પમાડી. જાગાભક્તે આપેલ કોલ મુજબ શાસ્ત્રી મહારાજને બે દિવસ સેવાનું અપાર સુખ આપ્યું, દશમની રાત્રે સૌ હરિભક્તો બેઠા હતા તે વખતે ઢોલિયામાં એકદમ બેઠાં થઈ ગયા અને “જય સ્વામીનારાયણ” કહી સ્વતંત્ર થકા ધામમાં પધારી ગયા. તેમના દેહનું ષોડષોપચારે પૂજન કર્યું, નવાં વસ્ત્ર, કંઠી, ફુલોના હાર પહેરાવી પ્રથમ શાસ્ત્રીજી મહારાજે ત્યાર બાદ વારાફરતી બધાએ આરતી ઉતારી તેમના દેહને પાલખીમાં પધારાવી. ગામ બહાર હાલ સમાધિ સ્થાન છે તે જગ્યાએ અગ્નિ સંસ્કાર કર્યો.

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

નોંધ :- અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહીં.

૧. શ્રીજીમહારાજ અન્નકૂટનો થાળ કેવી રીતે જમ્યા ? (૬/૪૨)
૨. શ્રીજીમહારાજ મૂર્તિમાં રહીને પ્રત્યક્ષપણે અન્નકૂટનો થાળ જમ્યા.
૩. કૃષ્ણજી અદા શાસ્ત્રીજી મહારાજનો મહિમા સમજાવતા શું કહેતા ? (૮/૬૫)
૪. ‘આજે શાસ્ત્રીજી મહારાજ જેવા ત્યાગી સાધુ બેય દેશમાં નથી.’ અથવા ‘સો માથા જતાં કરીને પણ શાસ્ત્રીજી મહારાજનો પક્ષ રાખવો જોઈએ એવા એ સાધુ છે.’
૫. મૂળજીભાઈને કોણે અને ક્યાં દીક્ષા આપી ? (૩/૨૨)
૬. મૂળજીભાઈને રામાનંદ સ્વામીએ લોજમાં દીક્ષા આપી.
૭. લાડુબામાં કયા વિશેષ અંગ હતાં ? (૬/૪૧)
૮. મહારાજનું અખંડ સ્મરણ, સેવા, અને નિષ્કામ ધર્મની દૃઢતા એ લાડુબામાં વિશેષ અંગ હતાં.

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલ વિષય માટે સૂચના મુજબ છ સાચા ક્રમ નંબર તથા તે સાચા ક્રમ નંબરને ઘટનાક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો. (કુલ ગુણ : ૬)

વિષય : ‘આજ મારે ઓરડે....’ ફક્ત પ્રથમ પદની પંક્તિઓ (૨/૧૭)

- (૧) ફક્ત સાચા નંબરો :

૧	૩	૬	૮	૧૦	૧૨
---	---	---	---	----	----
- (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ :

૧	૮	૩	૬	૧૨	૧૦
---	---	---	---	----	----

સૂચના : (૧) ફક્ત સાચા નંબરોમાં તમામ છ નંબરો સાચા હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ પણ સંપૂર્ણ સાચો હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

નોંધ : (૧) ફક્ત સાચા નંબરો : જવાબમાં આપેલ અંક કોઈપણ ક્રમમાં લખેલ હોય પણ તમામ અંક સાચા હોય તો જ સંપૂર્ણ ૩ ગુણ આપવા અન્યથા એક પણ ગુણ ન આપવો. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ : ઘટનાક્રમ ઉકેલપત્ર પ્રમાણે હોય તો જ સંપૂર્ણ સાચું ગણી ૩ ગુણ આપવા અન્યથા એક પણ ગુણ ન આપવો .

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલાં ખોટાં વાક્યોને મથાળાના સંદર્ભમાં સાચાં લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

નોંધ :- સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે. અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. સ્વામી જાગા ભક્ત : સંવત ૧૮૮૨માં બ્રહ્મચારી આનંદાનંદજી ફરતાં ફરતાં આંબરડી ગામે પધાર્યા ત્યારે પૂર્વના મુક્ત રાઘવ ભક્તને એમનું આકર્ષણ થયું. (૭/૪૭)
૨. પ્રેમસખી પ્રેમાનંદ : પ્રેમાનંદ સ્વામીનો જન્મ નરિયાદ પાસેના એક ગામમાં સાઠોદરા નાગર બ્રાહ્મણ કુટુંબમાં સંવત ૧૮૪૦ની આસપાસ થયો હતો. (૨/૮)

૩. શ્રી કૃષ્ણજી અદા : કડવા વ્યાસ સદાચારી બ્રાહ્મણ, સારા વિદ્વાન અને જ્યોતિષ શાસ્ત્રના જાણકાર હતા. સ્વામિનારાયણ ભગવાનના પ્રસંગથી તેઓ બીજા મંત્રોનો ત્યાગ કરી અખંડ 'સ્વામિનારાયણ' મહામંત્રનો જાપ કરતા. (૮/૬૧)
૪. ભક્તરાજ દાદાખાચર : એભલખાચરને બે પત્નીઓ હતી. સોમાદેવી અને સુરપ્રભા. સોમાદેવીથી સંવત ૧૮૫૭ના પોષ વદ ૬ના શુભ દિને એમને પુત્રરત્ન પ્રાપ્ત થયું. (૫/૩૩)

(વિભાગ - ૩ : નિબંધ)

પ્ર.૧૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર આશરે ૩૦ લીટીમાં નિબંધ લખો. (કુલ ગુણ : ૧૦)

નોંધ : નિબંધ એ મૌલિક વિષય છે, તેમાં આપેલ મુદ્દા ઉપરાંત બીજા ઘણા પાસા આવરી શકાય છે. જેવાં કે મૌલિકતા, સંપ્રદાય તથા અન્ય સંપ્રદાય વિષયક જ્ઞાન, કથાવાર્તાને આધારે વિષય વસ્તુની વિશેષ છણાવટ, અન્ય આધારભૂત સાહિત્યનો સહારો વગેરે મુદ્દાઓનો સમાવેશ થઈ શકે છે. પરીક્ષાર્થીએ વિષયને અનુરૂપ આ ઉપરાંત પણ બીજા પ્રસંગો લખ્યા હોય તો તે પણ માન્ય રાખી ગુણ આપવાં.

૧. ગુરુસ્મૃતિના અમૃતબિંદુઓ : ગુરુ મરજીના મરજીવા :- (૧) અટલાદરામાં શાસ્ત્રીજી મહારાજ દ્વારા મંદિર નિર્માણનું કાર્ય - સ્વામીશ્રી તે વખતે મંદિરના પાયા ખોદવા, ચણતરકામ વગેરેની સેવામાં - કોઠારી અક્ષરસ્વરૂપદાસની સાથે સ્વામીશ્રી સેવામાં - મંદિરનું દરેક કાર્ય, દરેક પ્રવૃત્તિ જાતેજ કરવાની - સંતો અને ભક્તો જ મજૂરનું કામ કરતાં. (૨) શાસ્ત્રીજી મહારાજ સારંગપુરમાં વિરાજમાન - વાની બિમારી હોવાથી ત્યાં રોકાણ - તુલસીભાઈ સારંગપુર શાસ્ત્રીજી મહારાજનાં દર્શને - શાસ્ત્રીજી મહારાજે બે-ત્રણ વખત પ્રમુખ સ્વામીને યાદ કર્યા - નારાયણદા જો આવેતો કથા સંભળાવે - જ્યારે જ્યારે પ્રમુખસ્વામી સાથે હોય ત્યારે શાસ્ત્રીજી મહારાજ તેમની પાસે ભક્ત-ચિંતામણિ વંચાવતા. (૩) તુલસીભાઈએ અટલાદરામાં રાત્રિની સભામાં આ વાત કરી. શાસ્ત્રીજી મહારાજ આપને બહુ યાદ કરે છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજને લાગ્યું કે ગુરુની ખાસ ઈચ્છા છે તો જવું જ જોઈએ. (૪) રેલ્વેમાં બુર્કીંગ કરેલ નહોતું બીજી કોઈ તૈયારી પણ નહિ છતાં ઝોળી, કપડાં, પૂજા અને પત્તર તૈયાર હોય તે બધું બાંધી એક સંત સાથે રાત્રે સાડા અગિયારે સારંગપુર જવા પ્રયાણ - જે ગાડી મળે તેમાં પહોંચવાની ધારણા. (૫) અટલાદરાથી નીકળ્યા - પુષ્કળ વરસાદ - સૌરાષ્ટ્ર મેલ વડોદરા ત્રણ વાગે આવે - લોકો સૂઈ ગયેલ દરવાજો અંદરથી બંધ - તેથી બારણાના સળિયા પકડીને ટીંગાઈ રહ્યા - વરસાદ - જોરદાર પવન - છેક અમદાવાદ સુધી આજ પરિસ્થિતિમાં મુસાફરી. (૬) અમદાવાદ ઊતર્યા ત્યારે જાણ થઈ કે ધંધૂકા જતી નાની મીટર ગેજ ટ્રેઈન બંધ હતી - કારણ રેલ્વેના પાટા ધોવાઈ ગયા હતા. તેથી પાછા સૌરાષ્ટ્ર મેલમાં - જગ્યા સારી મળી ગઈ - ટિકિટ ચેકર બે ત્રણ સ્ટેશન વટાવ્યા ત્યાં આવી ચડ્યો - ધંધુકા લાઈનની ટિકિટ હતી પણ તે આ ટ્રેનમાં ન ચાલે - ટીટીએ પૈસા માંગ્યા - વિનંતી કરી કે ધંધૂકા લાઈનની ટ્રેન બંધ હોવાથી આ ટ્રેનમાં - અમારી પાસે પૈસા નથી - પૈસા તો આપવા જ પડે - સ્વામીશ્રીની વિનંતી, અમે સંતો પૈસા રાખતા નથી - અને ટ્રેન બંધ હોવાથી અહીં આ ટ્રેનમાં આવ્યા છીએ અમારા કોઈ હરિભક્ત આવશે તેની પાસેથી પૈસા અપાવી દઈશું - ભગવાનની દયાથી તે માની ગયા. (૭) વિરમગામ ઊતરીને બીજી નાની ગાડીમાં લાંબો ચકરાવો લઈ - બોટાદ - બધે પુષ્કળ પાણી - બોટાદથી સારંગપુર જવા કોઈ ગાડી કે ઘોડાગાડી પણ મળે નહિ - જૂના મંદિરના એક માણસે બળદગાડીમાં સામાન લઈ લીધો - પાણી ક્યારેક કેડ સુધી, ગળા સુધી, અને તેથી વધારે પણ આવે - વોકળામાંથી નદીમાં પુષ્કળ પાણી આવે - વિચાર થાય કે આમાં ઊતરીશું તો તણાઈ જશું, કાંતો ડૂબી જઈશું તેથી સ્વામીશ્રી સાથેના સંત સાથે ઊભા રહ્યા. બોટાદ તરફથી આવેલ ભરવાડ હાથ પકડીને વધારે પાણી આવે ત્યાં પાર ઊતારી દે તે રીતે પહોંચાડીને ભરવાડ છૂટો પડી ગયો આમ સ્વામીશ્રી સારંગપુર પહોંચ્યા - શાસ્ત્રીજી મહારાજના દર્શન કર્યા દંડવત કર્યા - શાસ્ત્રીજી મહારાજ ખૂબ રાજી - અટલાદરાથી કઈ પરિસ્થિતિમાં આવ્યા તે સાંભળી વિશેષ રાજીપો - પલંગમાં બેઠા થઈને મળ્યા - ભીના કપડાં હતાં છતાં શાસ્ત્રીજી મહારાજ ભેટ્યા - માથે બે હાથ મૂકીને આર્શીવાદ આપ્યા - કષ્ટ વેદીને આવ્યા તેથી મહારાજ રાજી થશે - નાહી-ધોઈ, પૂજા કરી રાત્રે ભક્તચિંતામણિ વાંચી - શાસ્ત્રીજી મહારાજ રાજી થયા. ઉપસંહાર:- ભલે થોડું કષ્ટ પડ્યું પણ ગુરુની સેવા થઈ, આપણી ભક્તિ થઈ તે વાતનો સંતોષ સ્વામીશ્રીને થયો.
૨. શિક્ષાપત્રીનો આદેશ : સ્વચ્છતા :- (૧) સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય આંતર-બાહ્ય સ્વચ્છતાનો સંપ્રદાય - શુદ્ધિનો સંપ્રદાય - પવિત્રતાનો સંપ્રદાય - સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં અપવિત્ર તન-મન વાળા લોકો ભળવા ઈચ્છતા જ નથી - કારણ આવા શુદ્ધ સંપ્રદાયમાં પાળવામાં આવતા નીતિ-નિયમોનું બંધન તેઓને અપ્રિય - વર્ષોથી દૃઢ થયેલી આંતર-બાહ્ય અસ્વચ્છતા માટે શ્રીજીમહારાજ દ્વારા આચારસંહિતા. (૨) આ આચારસંહિતામાં આચાર, વિચાર, વિધિ વ્યવહાર, આંતરિક તેમજ આંતર-બાહ્ય સર્વદેશીય સ્વચ્છતાનો અનુરોધ - વર્તમાન કાળે ભારત સરકાર દ્વારા સમગ્ર દેશમાં સ્વચ્છતા જાગૃતિ અભિયાન ચાલી રહ્યું છે પરંતુ શ્રીજીમહારાજે તો આજથી ૨૦૦ વર્ષ પહેલાં પોતે વર્તીને સમાજને સ્વચ્છતાના પાઠ શીખવ્યા છે - આ પાઠો અમૂલ્ય અને ઉપયોગી શ્લોક ઉરમાં - લોક તથા શાસ્ત્રોમાં નિષેધ સ્થાનોમાં મળમૂત્ર ન કરવું તેમજ થૂંકવું પણ નહિ - આ નિષેધ કરેલ સ્થાન એટલે પારકાનું ઘર, ફળિયું, નદી-તળાવનો આરો વગેરે. (૩) જીવનમાં રોજિંદી દૈનિક ક્રિયાઓમાં પણ શુદ્ધતાથી વર્તવાનો આદેશ - હરતાં ફરતાં દાતણ કે બ્રશ કરવાથી અસ્વચ્છતા ફેલાય છે ખૂબ સૂક્ષ્મ બાબતોની મહારાજે આજ્ઞા કરી છે - અન્ય શ્લોકો વગેરે વિગતવાર લખવું - આ આદેશો પાળવાથી વ્યક્તિગત તેમજ સામૂહિક જાગૃતિ કેળવાય - તેથી સમાજને અને વ્યક્તિને અનેક લાભ થાય. (૪) સ્વચ્છતાથી સૌથી મોટો લાભ :- ૧. સ્વાસ્થ્ય સુરક્ષા - સ્વાસ્થ્ય અને સ્વચ્છતા એક સિક્કાની બે બાજુ ગમે

ત્યાં ગંદકી કરવાથી જાહેરમાં ઝાડો, પેશાબ કે થૂંકવાથી રોગી મનુષ્યના રોગનાં જંતુઓનો સાર્વત્રિક ફેલાવો - દૃષ્ટાંતો આપી શકાય - દા.ત. : નદી કિનારે રોગી મનુષ્ય મળમૂત્ર કરે તો પાણીમાં જંતુઓ દ્વારા ચેપ - આ પાણી પીનાર પ્રજાને પણ રોગ થવાની શક્યતા. ૨. પર્યાવરણ સુરક્ષા - જાહેરમાં મળમૂત્ર કરવાથી થૂંકવાથી ફેલાતી ગંદકીના લીધે ઝેરી ગેસ વાતાવરણમાં ભળે છે જે કાર્બનડાયોક્સાઈડથી ખૂબ નુકસાનકારક - પર્યાવરણ અસ્વચ્છ બને - પ્લાસ્ટીકનો કચરો પણ ખૂબ નુકસાન કરે. ૩. આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ - સ્વચ્છતા ત્યાં પ્રભુતા - આપણા સ્વચ્છતામાં જગતના વ્યસન દૂષણ ફેલ ફતુર વગેરે અશુદ્ધિ પેસે તો ભગવાન આપણા સ્વચ્છતામાં બિરાજમાન ન થાય - અંતર ચોખ્ખુ રાખવા માટે બાહ્ય શુદ્ધિ આવશ્યક - બાહ્ય અશુદ્ધિને કારણે અંતર અશુદ્ધ થાય (નળ રાજાનું દૃષ્ટાંત) થોડી પણ સ્વચ્છતા દાખવવામાં આવે તો આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ અટકી જાય છે. ૪. પોતાનું ઘર પરિસર, ફળિયું, મંદિર કે જાહેર સ્થળો વગેરે સ્વચ્છ હોય તો ત્યાં બેસવાનું મન થાય, મન પ્રસન્ન થાય અને મંદિરમાં સ્વચ્છતા હોય તો પ્રભુની ભક્તિમાં મન પરોવાય છે. ૫. શ્રીજીમહારાજનો અભિગમ - શ્રીજીમહારાજને ફક્ત ઉપદેશ કે આજ્ઞા કરીને અટક્યા નથી પણ પોતાના આચરણ દ્વારા સમાજને, સત્સંગીઓને રાહ ચીંધ્યો છે - વન વિચરણ દરમ્યાન સેવકરામના મળમૂત્રથી ખરડાયેલ વસ્ત્રો કે પથારી સ્વચ્છ રાખી છે - લોજના આશ્રમમાં છાણ-વાસીદું, વાસણ માંજવા, કચરો વાળવો, વગેરે સાફસૂફીની ક્રિયા સ્વયં કરી છે. ૬. શિક્ષાપત્રીના આદેશ મુજબ ગુણાતીત ગુરુથી લઈને સ્વામીશ્રી સૌ સ્વચ્છતા માટે કટિબદ્ધ છે - પોતે સ્વયં સેવા કરી છે અને વર્તમાન કાળે પણ સેવા કરે છે અને કરાવે છે - પ્રસંગો લખવા. ૭. સ્વચ્છતા અંગે મહાનુભવોના તથા શ્રીજીમહારાજનાં તેમજ ગુરુપરંપરાના વચનો લખી શકાય. ઉપસંહાર :- આપણે પણ સ્વામીશ્રી તથા શ્રીજીમહારાજના સ્વચ્છતાના આદેશને અનુસરીને આ કાયમી અભિયાનને અનુસરીને અને આ આદેશને જીવનના અંગભૂત બનાવીએ.

૩. ‘ચારિત્ર્યનાં દીપ બનીને અજવાળાં પાથરીએ’ - ચારિત્ર્યવાન સમાજના ઘડવૈયા પ્રમુખસ્વામી મહારાજ :- (૧) ભારત દેશ પાસે સોથી મોટું ધન યુવા ધન - સૌથી વધારે યુવાનોની સંખ્યા ભારતમાં - આ યુવાનોને આપણે ધન કહી શકીએ ? કદાચ અમુક અંશે આ ધન એ દેશ માટે હિતકારી હશે પરંતુ મોટા ભાગનું યુવાધન યુવા શક્તિ આજે ક્યાં જઈ રહી છે ? (૨) ટીવી, ઈન્ટરનેટ તેમજ અનેક યુવાશક્તિને ગેર માર્ગ દોરનાર પરિબળો - સંસ્કારી યુવાનો પણ આ સાધનોના દુરુપયોગને કારણે પતનની ખીણમાં ધકેલાઈ રહ્યા છે - કારણ તેઓનું કોઈ માર્ગદર્શક નથી. (૩) એક બાજુ યુવા શક્તિ જે માર્ગે જઈ રહી છે તેની સામે સ્વામીશ્રીના યુવકો તેથી અલગ દિશામાં જાય છે - યુવકો સ્વામીશ્રીને ખાતરી આપે છે કે અમે આપના યુવકો વર્તમાન કાળે ચારિત્ર્યના દીપ બનીશું અને સમાજમાં અજવાળા પાથરીશું અને ખરેખર આજે BAPS ના યુવકો આ રીતે સમાજમાં ઉજ્જવળ ઉદાહરણ પૂરું પાડે છે - નીતિમત્તા, પ્રમાણિક્તા, ચારિત્ર્યશીલ યુવાનો આપણી સંસ્થાની ધરોહર છે થાપણ છે - દરેક ક્ષેત્રમાં યુવકોની પ્રમાણિક્તા ઝળઝળી ઊઠે છે (પ્રસંગો લખી શકાય) (૪) સ્વામીશ્રીના વચને આ યુવકો ત્યાગાશ્રમ સ્વીકારે છે - સમાજ પર આવતી કોઈ પણ પ્રકારની આપત્તિમાં સંતોની સાથે આ યુવકો દ્વારા સમાજની સેવા ભૂંડપ, અનાવૃષ્ટિ, અતિવૃષ્ટિમાં યુવકો સમાજની પડખે ઊભા રહે છે પ્રસંગો લખી શકાય - ભારતની તસવીર બદલવા માટે સો નચિકેતા જેવા યુવાનોની માંગણી સંતે કરી પરંતુ સ્વામીશ્રી પાસે તો નચિકેતા જેવા હજારો યુવાનો છે - જે સ્વામીશ્રીના હરતા ફરતા પ્રતિનિધિ, શુદ્ધ ચારિત્ર્ય આવા સેંકડો યુવાનો સ્વામીશ્રીની ભગવી સેનામાં જોડાયેલા છે - અનેક યુવાનો ચારિત્ર્યના દીપકો બનીને સમાજમાં અજવાળાં પાથરી રહ્યા છે પ્રસંગો લખી શકાય. (૫) શા માટે આ યુવાનો સ્વામીશ્રી માટે આટલા સમર્પિત છે. કોઈના બંધનમાં ન રહેનાર આ યુવકો શા માટે સ્વામીશ્રીએ આપેલ ધર્મ-નિયમના વ્રતનાં બંધનમાં રહે છે, આજ્ઞાઓ સારધાર પાળે છે ? જવાબ છે સ્વામીશ્રીએ આપેલ નિઃસ્વાર્થ સ્નેહ યુવકોના સુસ્વચ્છ સ્વામીશ્રી છે સ્વામીશ્રીના એક બોલ માટે તમામ ન્યોછાવર કરનાર યુવકોને સ્વામીશ્રીએ અનંત જનની પણ ન આપી શકે તેવું હેતુ આપ્યું છે. (કીર્તન લખી શકાય) સ્વામીશ્રી યુવકોની માતા બન્યા છે, ક્યારેક પિતા બન્યા છે, ક્યારેક માર્ગદર્શક બન્યા છે, સાચા મિત્ર બન્યા છે, સ્વામીશ્રીએ પોતાના વિશાળ સ્વચ્છતામાં યુવકોને સમાવી લીધા છે. તેથી કહી શકાય કે સ્વામીશ્રી ચારિત્ર્યવાન સમાજના ઘડવૈયા છે. (૬) ઉપસંહાર - આથીજ, સ્વામીશ્રીના આવા નિર્દોષ પ્રેમની સામે યુવકો ગાઈ ઊઠે છે ચારિત્ર્યના દીપ બનીને અજવાળાં પાથરીએ સ્વામીશ્રી તમારા વચને અમે શું ન કરી શકીએ ? (૭) આવા સ્વામીશ્રી સમા યુવા રાહબર અને તેમના ચારિત્ર્ય-દીપકોને આપણાં કોટિ કોટિ અભિનંદન અને ધન્યવાદ.

❧ સમાપ્ત ❧